

Fogyatékkal élők - Ellátás - Életminőség

Bobály Viktória¹, Tigyiné Pusztafalvi Henriette²

PTE ETK Egészségtudományi Doktori Iskola

PTE ETK Egészségbiztosítási Intézet Egészségfejlesztési és Népegészségtani Tanszék

Összefoglalás

A fogyatékkal élők életminősége fontos kérdés ma hazánkban. Nem csak azért, mert Európa Unió ajánlás fogalmazza meg az esélyegyenlőség jegyében az egyenlő bánásmód elvét (Eurobarometer 2003) és a hazai ellátás is igyekszik saját határai mellett ezt követni. A törekvések mellett mégis nehezen és lassan történik változás. A magyar bentlakásos intézetekben a terápiás ellátások, szabadidős lehetőségek főként a passzív tevékenységeket foglalják magukba. A Dél-Dunántúl intézeteiben, 2011-ben végzett kutatásunk is ezt támasztja alá, azaz a felnőtt fogyatékkal élők számára kínált programok 80%-a az inaktív tevékenységre építenek. Meglepő eredményül szolgált, hogy a Dél-Dunántúlon vizsgált 24 intézményben (3746 fő) a működő rekreációs tevékenységeket az esetek 87%-ában kizárólag intézményen kívül tudják megvalósítani. Az élményt is kínáló, aktivitásra építő terápiák és foglalkozások alig jelennek meg a kínálati palettán. Egy korábban végzett intervenciós terápiás mozgásfejlesztő programunkon (2009) már tapasztaltuk az aktív élményterápia sikerét és eredményességét. A program célja volt egy olyan mozgásterápia létrehozása a vizsgált intézményben, mely a zene és a tánc eszközeivel a mozgásképesítést fejleszti koncentrált, valamint ezzel egyidejűleg hatást gyakorol a kommunikációs és szociális képességekre is. A vizsgálatot kis elemszámban, autisták körében végeztük 2 hónapon keresztül, mely a kis elemszám ellenére is szembetűnő pozitív eredményeket hozott. A vizsgálati eredmények bemutatása során szeretnénk a figyelmet felhívni arra, hogy a fogyatékkal élők számára mennyire fontos lenne az élmény szintű aktív terápiás és egyben rekreatív rendszeres bevezetése.

Kulcsszavak: fogyatékkal élők, aktív terápia, szabadidő, bentlakásos intézetek, Dél-Dunántúl

People with Disabilities - Care - Quality of Life

Summary

The life quality of disabled people is a crucial issue in our country, nowadays. It is not only so because a European Union offer phrases the doctrines of egalitarianism in the name of equality (Eurobarometer 2003), but also because, within its own boundaries, domestic supply is also striving to follow these doctrines.

Despite all the efforts it is still a slow and hard process. In Hungarian residential institutions, therapy services and outdoor activities mainly signify passive activities. The same has been confirmed by the researches made in the institutions of Southern Transdanubia in 2011, that is, the 80% of the programs offer to adult disabled people, are based on inactive activities. It was a surprising result, that in the examined 24 Southern Transdanubia institutions (3746 men) they could make these active recreational activities possible exclusively outside in 80% of the cases. The experience-offering, activity based and constructive therapies and activities are rarely on the supply list.

During an earlier movement improving interventional therapy program (in 2009) we have already experienced the success and efficiency of the active experience-based therapy.

The goal of the program in this institute was to create a physiotherapy, that concentrates on the development of movement with music and dance and also develops communicative and social abilities. The study has been performed amongst autistic people for 2 months, which proved positive results even on such short terms. Providing our findings we would like to raise the attention on how beneficial it would be for people with disabilities to receive active experience with therapies, and to implement this recreation on a regular basis.

Keywords: people with disabilities, active therapy, free time, public institute, Dél-Dunántúl

Irodalom:

1. Kulcsár Zsuzsanna (1999), Korai személyiségfejlődés és én funkciók, Akadémia kiadó, Budapest
2. Gordosné Dr. Szabó Anna (1962): Gyógypedagógia történet 1. kötet, Tankönyvkiadó, Budapest
3. Csányi Yvonne (1994): Fogyatékosok integrációja – nemzetközi és hazai áttekintés. Gyógypedagógiai Szemle 4. 271–179.
4. Balázs Anna (1997): Az autizmus korszerű szemlélete. Autizmus Alapítvány, Autizmus füzetek, Kapocs Kiadó, Budapest.
5. Molnár Barbara (2000) A PECS-módszer, In: Esőember Folyóirat, Az Autisták Országos Szövetségének Folyóirata, 4.évf. 3. szám, 5. old
6. Dr. Merényi Márta: A tánc és mozgásterápia a skizofrénia gyógyításában www.lelekbenotthon.hu
7. Lányiné Engelmayer Ágnes (1998): Értelmi fogyatékosok pszichológiája I. kötet. BGGYT, Budapest.
8. Kulcsár Zsuzsanna (1999), Korai személyiségfejlődés és én funkciók, Akadémia kiadó, Budapest
9. Körtvélyesi Géza (1999), Művészet, tánc, táncművészet, Planétás Kiadó, Budapest
10. Jakabffy Éva (1998), DR. Vas József: A zenei élmény és Stern elmélete a self-érezet fejlődéséről, Pszichoterápia folyóirat VII. évfolyam, január, 18-21.old.
11. Fragala-Pinkham M., Haley S.M., O'Neil M.E. (2011). Group swimming and aquatic exercise programme for children with autism spectrum disorders: A pilot study. Developmental Neurorehabilitation. 14(4), pp. 230-241.
12. Amerikan Dance Therapy Association honlapja www.adta.org.
13. Fragala-Pikham MA., Dumas HM., Boyce M., Peters CY, Haley SM. Evaluation of an adaptive ice skating programme for children with disabilities, Dev Neurorehabil, 2009 Aug; 12 (4):215-23
14. Dellavia C., Palleva A., Orlando F., Sforza C., Postural stability of athletes in special olympics, Percept Motor Skills, 2009. Apr. 108., 8-22.
15. Connie C. Johnson (2009) The Benefits of Physical Activity for Youth With Developmental Disabilities: A Systematic Review. American Journal of Health Promotion: January/February 2009, Vol. 23, No. 3, pp. 157-167.
16. Forrás: Csernik Ilma: Mozgással a tanulás megkönnyítéséért! Az Alapozó Terápia alkalmazása a bácskossuthfalvi Id. Kovács Gyula Általános Iskolában
17. Lakatos Katalin: HRG <http://home.hu.inter.net/lkhr/g/tovabbkepzések.html>
18. Centrum für Integrale Tanz- und Ausbildungstherapie www.cita.de
19. Jakabffy Éva (1999), Wilfried Gürtler, Pszichoterápia Folyóirat, VIII. évfolyam, március, 133-135. old.